

Evangelikální teologický seminář,
Stoliňská 2417/41A, Praha
Obor teologie

**UZDRAVOVÁNÍ VE SKUTCÍCH
APOŠTOLŮ
A DNEŠNÍ PRAXE**
(Absolventská práce)

PRAHA 2005

Vypracoval:

Zdeněk Uhlík

Vedoucí práce:

*ThDr. Pavel Černý, Th.D.
Ing. Petr Šimmer*

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem při vypracování absolventské práce na téma „Uzdravování ve Skutcích apoštolů a dnešní praxe“ pracoval samostatně a použil jsem literaturu, jejíž citáty jsou označeny v textu. Veškeré zdroje jsou uvedeny v seznamu použité literatury v závěru práce.

Zdeněk Uhlík

Poděkování:

Děkuji oběma vedoucím práce ThDr. Pavlu Černému Th.D. a Ing. Petru Šimmerovi za cenné připomínky a za jejich čas, který mi věnovali během příprav a psaní této absolventské práce.

1. ÚVOD

2. UZDRAVOVÁNÍ VE SKUTCÍCH

- 2.1. Přínos knihy Skutků.
- 2.2. Poslání apoštolů.
- 2.3. Společná modlitba. (4,24-30)
- 2.4. Zázraky a znamení skrze apoštoly. (2,43)
- 2.5. Volba sedmi diakonů. (6,4)
- 2.6. Petr a Jan u Krásné brány. (3,1-8)
- 2.7. Petrův stín uzdravuje. (5,15-16)
- 2.8. Štěpán činil divy a znamení... (6,8)
- 2.9. Filip v Samaří. (8,7)
- 2.10. Petr uzdravuje Eneáše (9,34) a křísí Tabitu. (9,40)
- 2.11. Pavel a jeho činy.
- 2.12. Uzdravení ochrnutého v Lystře. (14,8-10)
- 2.13. Pavel a šátky. (19,11-12)
- 2.14. Pavel křísí mrtvého Eutycha. (20,9-10)
- 2.15. Pavlovo působení na ostrově Malta. (28,8-9)
- 2.16. Odkaz Skutků dnešní církvi.

3. PŮVOD NEMOCÍ

- 3.1. První zmínka o smrti.
- 3.2. Nemoc jako důsledek neposlušnosti.
- 3.3. Boží svrchovanost.

4. ZASLÍBENÍ DRAVÍ VE SZ

- 4.1. Zdraví jako součást Boží smlouvy s vyvoleným lidem.
- 4.2. Prorok Izajáš.

5. SOUČASNÁ PRAXE

- 5.1. Projevy Boží moci v historii.
- 5.2. Postoje k uzdravení dnes.
- 5.3. Výsledky ankety.
- 5.4. Odklon od Písma.
- 5.5. Překážky uzdravení.
- 5.6. Víra a poslušnost.
- 5.7. Dary Ducha svatého.
- 5.8. Vzkládání rukou.
- 5.9. Mazání olejem.

6. SHRUTÍ

- 6.1. Poslání církve.
- 6.2. Závěr.

1. ÚVOD

Hned v úvodu své práce chci zdůraznit, že otázka tělesného a duševního zdraví není hlavním a nosným tématem učení NZ. To, že Ježíš vzal na sebe naše nemoci a bolesti, nemá takový dosah jako skutečnost, že zaplatil za naše hříchy. Pouze odpuštění hříchů nám otevírá cestu do Božího království. Jinými slovy – nezáleží tolik na tom, zda náš život tady na zemi prožijeme zdraví, či nemocní, v plné síle, či na invalidním vozíku. Smyslem našeho života je oslavit Boha na zemi a žít tak, abychom v Jeho blízkosti strávili věčnost. Ježíšovo dílo dovršené na kříži se však velmi úzce týká i našeho života v těle. Vztah s Bohem se promítá i do našich životů tady na zemi.

1Tm 4,8 *Cvičení těla je užitečné pro málo věcí, avšak zbožnost je užitečná pro všechno a má zaslíbení pro život nynější i budoucí.*

Téma absolventské práce jsem si zvolil právě proto, že v tomto pohledu na Písmo je mezi věřícími mnoho nesprávného porozumění. Skrze dokonalý zákon svobody (Jk 1,25) můžeme do této svobody postupně vcházet, protože nám ji Kristus vydobyl (Ga 5,1). Jsem pevně přesvědčen, že zdraví a uzdravování je nedílnou součástí poselství evangelia. Že církvi byl dán úžasný nástroj k zasažení nevěřících. Sám Ježíš pomohl každému, kdo za ním přišel s prosbou o uzdravení. To bylo potvrzením jeho mesiášství a dosvědčením pravdivosti jeho slov. Této výsady a možnosti využívali apoštolové před ukřižováním ale i po tom, kdy na ně sestoupil Duch svatý o Letnicích.

Pokud chceme zjistit Boží pohled, ať už jde o nemoc či zdraví, chudobu či prosperitu, desátky, dary Ducha svatého nebo cokoli jiného, neměli bychom k tomuto zkoumání přistupovat bez ochoty stále se učit. Každý z nás byl a je formován prostředím, kde vyrůstal. A naše názory mnohdy považujeme za nejlepší výklad daných pasáží. Myslím, že je to zcela logické. Naše „teologie“ a tradice by však neměly být na překážku v dalším hledání. K hlubšímu poznání je třeba pochopit i postoje a přesvědčení lidí s jinými pohledy. Uvedu osobní příklad. Církev, do které jsem patřil po znovuzrození, byla nově vzniklým společenstvím a nesla výrazné charizmatické prvky. Tehdy mé přesvědčení o „správném vyučování a výkladu“ bylo pro mne naprosto logické. Byl jsem pod vlivem pouze jednoho prostředí bez možnosti porovnávat své názory s jinými skupinami věřících. Vlastně jsem o to ani nestál. Nemohl jsem tedy mít určitý nadhled. Později, po příchodu do CB, jsem byl často konfrontován s jinými výklady Písma. Dnes vím, že teprve pochopení postojů obou prostředí vytváří platformu, na jejímž základě lze získat ucelenější pohled. Vyžaduje to však odvahu zajímat se i o názory bratrů a sester, s nimiž se ve víře nemůžeme plně ztotožnit. Mít určitý nadhled taky znamená číst literaturu i z druhého konce spektra té široké škály křesťanských názorů. Dovoluji si tvrdit, že pokud neuděláme tento vstřícný krok, budeme v reálném nebezpečí jednostranného vnímání. Mým cílem není „vytvořit“ nové dogma, ale poctivě se „poprat“ s poselstvím evangelia, církevních otců i tradice tak, abychom mohli efektivně a v moci Ducha svatého naplnit „Velké poslání“ a tak být použitelnými nástroji v rukou Božích. Potřebné informace jsem získal z dostupné literatury a to jak z řad katolické církve tak i od protestantů. Používal jsem také literaturu Hnutí víry,

ale zároveň také její odpůrce. Na dané téma jsem provedl i anketu po církvích v naší republice. Pomocí těchto údajů chci ukázat jednoduchou pravdu, že uzdravování patří do běžného života církve a to především jako podpora pravdivosti slov při kázání evangelia Ježíše Krista. Dovoluji si tvrdit, že tato moc k zasažení a usvědčení nevěřících je i v dnešní době církvi k dispozici. Ano, uzdravování je součástí evangelia i v dnešní době. A proto píší práci na toto téma.

2. UZDRAVOVÁNÍ VE SKUTCÍCH

2.1 Přínos knihy Skutků.

Jaké poselství přináší Skutky apoštolské pro dnešní generaci a v čem spočívá dynamický rozmach církve v době prvních apoštolů? Kniha Skutků je pro nás cenným zdrojem informací o šíření evangelia po smrti, vzkříšení a nanebevstoupení Ježíše Krista. Je pro nás závazné vše, co obsahují, nebo bychom je měli rozdělit na normativní a informativní část? Věřím, že je třeba určité opatrnosti, abychom se nesnažili každou pasáž knihy Skutků aplikovat v dnešní kultuře jenom proto, že jsou obsahem Božího slova. Například dnes by nebylo vhodné prodávat veškerý majetek a získané peníze dát do církve. V tomto případě se jedná o princip, který určuje pořadí hodnot, a ze kterého vyplývá i dnešní podpora církve z našeho rodinného rozpočtu. Stejně tak už nemusíme jet do Jeruzaléma a čekat v horní místnosti na seslání Ducha svatého. Ten už byl jednou dán a je zde. Na druhé straně však jsem přesvědčen, že kniha Skutků přináší celou řadu velmi důležitých myšlenek, jejichž aplikace by neměla být zanedbávána v běžném životě církve. Zaměřím se na jednotlivé případy uzdravení a na jejich okolnosti a na závěr

této kapitoly se pokusím definovat principy, kterými bychom se měli ve sborové praxi řídit i v naší době 21. století.

2.2 Poslání apoštolů.

Apoštolové byli obyčejní lidé vyrůstající v prostředí izraelského národa, kteří vyznávali jediného Boha a očekávali příchod Mesiáše. V jejich době nebylo tak neobvyklé, že se někdo sám prohlašoval „někým“, ekumenický překlad uvádí „vyvoleným“, jako to učinil Teudas, ke kterému se přidalo asi 400 mužů (Sk 5,36). Po něm povstal Judas Galilejský a strhl část lidu (Sk 5,37). Na pozadí této všeobecné atmosféry očekávání příchodu Mesiáše je tedy zcela pochopitelný způsob, jak reagovali Petr a Ondřej na výzvu Ježíše: *„Pojďte za mnou, učiním z vás rybáře lidí.“* (Mt 4,19). Byli poslušní, poslechli a šli. Později Ježíš pozval další a všechny nazval apoštoly. Udělal z nich rybáře lidí pro Boží království. Chodili s ním a viděli jeho způsob života, viděli, jak s postojem lásky sloužil potřebným. Kázal o tom, že se přiblížilo Království Boží, uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu (Mt 4,23), krmil hladové a byl plný milosrdenství. Jeho služba se prokazovala znameními a zázraky. To vše před očima apoštolů, kteří sami byli později vysláni před Ježíšem. Nejprve dvanáct a pak sedmdesát a jejich službu provázela Boží moc takovým způsobem, že z toho byli udiveni (L 10,17). Byla to pro ně doba učení, kdy začínali chápat svůj úkol, který znamenal získávat lidi pro Boží království v moci Ducha svatého. To bylo jejich posláním. Být skutečnými rybáři lidí. Po svátku Letnic, kdy přijali zmocnění k službě, pokračovali v tom, co před tím dělal jejich Pán. Před Letnicemi měli

strach, ale po naplnění Duchem svatým prostě šli a kázali, vymítali a uzdravovali a to vše ve jménu Ježíše a pro jeho slávu, jak je psáno:

„Oni pak vyšli, všude kázali; a Pán s nimi působil a jejich slovo potvrzoval znameními.“ (Mk 16,20).

K úkolu apoštolů je třeba ještě připomenout slova, která jim řekl Ježíš, když je posílal před sebou na cestu:

„Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očisťujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte.“ (Mt 10,7-8).

Podobný ‚popis práce‘ pro apoštoly je uveden v L 9,1-6 a Mk 3,14-15.

2.3 Společná modlitba.

Přestože můžeme vidět skutečnou Boží moc v životech apoštolů, je naprosto zřejmé, že si byli vědomi, komu tato moc náleží. Nedělali si nároky na ocenění a slávu od lidí, ale v pokoře vždy ukazovali na svého Spasitele, na kterém byli závislí. Názorným příkladem toho je jejich společná modlitba, kdy v jednotě pozvedli svůj hlas k Bohu. Všichni společně volali k Bohu o pomoc v situaci, kdy se pro vyučování lidu o vzkříšeném Ježíši dostali do nesnází. Modlili se, aby mohli s odvahou a odhodlaně mluvit Boží slovo a aby sám Bůh vztahoval svoji ruku k uzdravování, činil znamení a zázraky skrze jméno Ježíše Krista. (Sk 4,29-30). A dostali, co potřebovali. Věděli, že bez modlitby a očekávání projevů Boží moci je jejich snažení prázdné. Znali moc modlitby, vždyť tolikrát viděli, jak Bůh odpovídá a prokazuje svoji svrchovanost. Byli si také vědomi důležitosti vzájemné jednoty, která je všechny spojovala při společné práci.

2.4 Zázraky a znamení skrze apoštoly.

Při prvním veřejném kázání o Letnicích se Duch svatý dotýkal lidských srdcí a na tři tisíce lidí přijalo slovo a byli pokřtěni. Tímto okamžikem vzniká novozákonní církev a hned v počátku můžeme vidět, že nově obrácení vytrvale poslouchali učení apoštolů, byli spolu, lámali chléb a modlili se (Sk 2,41-42). Všech se zmocnila Boží bázeň, neboť se skrze ruce apoštolů stalo mnoho zázraků a znamení. Novozákonní raná církev sebou přinášela prvek nadpřirozena, tím byla Boží přítomnost, a lidé mohli vidět, že Ježíš Kristus je stejný včera, dnes i navěky (Žd 13,8). Je zde až nápadná podobnost se starozákonním příběhem, kdy Mojžíš během putování po poušti mluví s Bohem:

„Kdyby s námi neměla být tvá přítomnost, pak nás odtud nevyváděj! Podle čeho jiného by se poznalo, že jsem u tebe našel milost já i tvůj lid, ne-li podle toho, že s námi půjdeš; tím budeme odlišeni, já i tvůj lid, od každého lidu na tváři země.“ (Ex 33,15-16).

Podobně jako v Ex 33 byla pro ranou církev manifestace Boží přítomnosti samozřejmostí a nezbytnou.

2.5 Volba sedmi diakonů.

V životě Ježíše měla modlitba nezastupitelné místo. Velmi mnoho času trávil tím, že mluvil se svým Otcem. Často za tím účelem odcházel pryč od lidí, protože hledal samotu. Někdy trávil na modlitbách celé noci. Jeho učedníci to o něm věděli a když Ježíš po smrti vstoupil na nebesa a oni zůstali sami, znali tu potřebu modlitby a stejně jako jejich Mistr i oni v tomto spojení

s Bohem čerpali sílu pro službu. Když však přibývalo práce v nově vznikajícím společenství, zjišťovali, že jim nezbývá tolik času právě na ten důvěrný rozhovor s Bohem. Reagovali na to tím způsobem, že zvolili další služebníky pro praktické zabezpečení chodu církve a sami se rozhodli, že budou i nadále věnovat všechen svůj čas modlitbě a kázání slova (Sk 6,4). Jsem přesvědčen, že toto je jedním z klíčových důvodů projevů Boží moci v jejich době.

2.6 Petr a Jan u Krásné brány.

Když apoštolové procházeli chrámovou branou, viděli nemocného člověka, kterého právě přinášeli, aby prosil o almužny. S největší pravděpodobností jej tam cestou do chrámu vídával žebrat i Ježíš. Když tento člověk požádal apoštoly o almužnu, Petr jej oslovil a tím získal jeho pozornost. Neměl zlato ani stříbro, ale věděl, že má mnohem více. Věděl o Boží přítomnosti a zachoval se tak, jak v jiné příležitosti viděl jednat svého Pána. Přikázal mu: „*Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod*“ (Sk 3,6).

Podal mu ruku a pomohl mu vstát. V následujícím ději můžeme vidět, k čemu to vedlo – Petr mohl v chrámovém sloupoví kázat zástupům o Ježíši, v jehož jménu se stal tento zázrak. Vyvrcholením této události bylo vyvýšení Ježíše jako Krista. Petr a Jan nešli do chrámu za uzdravením chromého člověka, jejich touhou nebylo uzdravovat, ale chtěli se modlit v Božím příbytku (Sk 3,1).

2.7 Petrův stín uzdravuje.

Petr byl prostoupen takovou Boží mocí, která způsobila, že pouhý stín jeho těla byl požehnáním pro lidi (Sk 5,15-16). Nemocní vyhledávali místa, kudy Petr chodil, aby byli v dosahu jeho stínu, neboť všichni byli uzdravováni.

John R. W. Stott to popisuje takto:

„ ... lidé byli hluboce zasaženi Petrovými slovy i skutky, uznali jej za Božího muže a Kristova apoštola a uvěřili, že mohou být uzdraveni skrze jeho těsnou blízkost. Možná, že důležitou roli zde hraje sloveso ‚episkiazó‘, které Lukáš volí a jež znamená ‚zastínit‘; používá jej dvakrát ve svém Evangelii o zastínění Boží přítomností.“¹

Lidé byli v Petrově blízkosti a skrze jeho stín i v Boží přítomnosti. Petrovým záměrem určitě nebylo pouhé uzdravování nemocných, ani to nevyhledával, ale jsem si jist, že Petr využil každé příležitosti ke zvěstování evangelia. A tato Boží plnost mu jistě dávala dost možností k vyvýšení Ježíše. To bylo smyslem jeho života. Nehledal uzdravení, kázal Krista a Ježíš potvrzoval jeho slova tím, že projevoval svoji moc a uzdravoval. John R. W. Stott k tomu píše:

„Jejich činnost se mohla zdát poněkud pověřčivá, avšak nevidím důvod, proč bych ji měl odsoudit coby víru v magii o cokoliv více než víru ženy, jíž stačil pouhý dotek lemu Ježíšova roucha, aby se uzdravila.“²

O uzdravování pouhým stínem se píše v souvislosti jenom s Petrem, přesto však můžeme vidět Boží moc i u ostatních Ježíšových učedníků, protože je psáno:

¹ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 113.

² Tamtéž

„Mezi lidem se rukama apoštolů dalo mnoho znamení a divů.“ (Sk 5,12).

Lidé byli očitými svědky těchto divů a přirozeným důsledkem bylo, že:

„Přinášeli nemocné a sužované nečistými duchy a všichni byli uzdravováni.“

(Sk 5,16). Ve světle těchto událostí je pro nás pochopitelné, že: „Stále přibývalo mužů i žen, kteří uvěřili Pánu.“ (Sk 5,14).

2.8 Štěpán činil divy a znamení.

Mnohý skeptik by snadno mohl říci, že takto se projevovala Boží moc jenom v apoštolské době u samotných apoštolů. A v páté kapitole této studie uvidíme výskyt uzdravování v církvi v průběhu dalších století.

Zde chci poukázat na to, že to nebyli jenom první apoštolové rané církve, ale i jiní služebníci Krista se prokazovali Duchem svatým a mocí. Štěpán byl jedním ze sedmi vybraných mužů, kteří byli pověřeni praktickou činností v církvi, když na ně apoštolové po modlitbě vložili své ruce. O Štěpánovi víme, že byl plný milosti a moci a že činil mezi lidmi veliké divy a znamení. (Sk 6,8). Než však byl pověřen touto službou, splňoval nezbytné požadavky – byl plný Ducha svatého a moudrosti. Není o něm konkrétně napsáno, že by uzdravoval nemocné. V souvislosti s ním je ale zmínka o velikých dívech a znameních. Nejčastější viditelné znamení doprovázející Ježíšovu službu bylo právě uzdravování a nemáme jediný důvod se domnívat, že v případě Štěpána tomu bylo jinak. Je však zajímavé, že v případě Lukášova popisu Štěpánovy činnosti se mluví o „velikých“ (μεγάλων) dívech a znameních na rozdíl od služby apoštolů, kde není uvedeno slovo „velikých“. Písmo nám zde odhaluje velmi důležitou pravdu, která platí napříč všemi věky až do současné doby. To, že Bůh si může použít každého, koho uzná za

vhodného. Příběh o Štěpánovi nám ukazuje důležitý požadavek, který bychom měli splňovat. Tím je plnost Ducha svatého a moudrost. A Písmo nás vybízí, abychom o to usilovali.

2.9 Filip v Samaří.

Vedle Štěpána věnuje Lukáš pozornost také Filipovi, jehož nazývá evangelistou. Štěpán svoji obhajobou před veleradou jasně postavil Ježíše Krista do světla starozákonních textů - zvláště učení o chrámu, zákonu a Kristu.³

Filip zase otevírá cestu evangelia do Samaří a skrze etiopského dvořana na jih. John R. W. Stott k tomu praví:

„Židé totiž považovali Samařany za kacírské vyvržence a Etiopii za nejzazší ranici obyvatelného světa na horkém jihu.“⁴

K pochopení hloubky Filipovy zvěsti v Samaří je třeba si uvědomit přibližně tisícileté nepřátelství mezi Židy a Samařany. V očích Židů to byli pohané. A právě jim zvěstuje Filip dobrou zprávu doprovázenou znameními. Lidé mohli slyšet zvěst a vidět znamení, která činil (Sk 8,6). Podobný princip „učení“ a „činění“ můžeme vidět u Ježíše (Sk 1,1 a Mt 11,4). Bůh neomezil záchranu jenom pro Židy a stejně tak neomezuje své zmocnění jen na apoštoly. Štěpán i Filip jsou toho jasným důkazem. Křesťanská zvěst přináší usmíření obou národů, ale obrací pozornost k Jeruzalému, neboť teprve příchodem apoštolů Petra a Jana do Samaří mohou Samařané přijmout Ducha svatého.

³ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 145.

⁴ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 145.

2.10 Petr uzdravuje Eneáše a křísí Tabitu.

S rostoucím počtem křesťanů začíná Petr cestovat a povzbuzovat je. V Lyddě přišel mezi bratry a tam se setkává s Eneášem, který byl už osm let ochrnutý. Asi 20 km severozápadně od Lyddy bylo městečko Joppe, tam žila a v té době zemřela učednice Tabita. To, co se stalo v těchto městech skrze Petra, jenom potvrzuje mesiášství Ježíše a také to, že sám Kristus dal své církvi k dispozici mocné nástroje Božího království ke zvěstování evangelia. Petr byl dříve svědkem, jak Ježíš přikazuje chromému, aby vstal, ustlal své lůžko a šel domů (Mt 9,6). Nyní byl sám v podobné situaci a zachoval se stejně jako před časem jeho Pán. Řekl:

„Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje! Vstaň a ustel své lůžko!“ (Sk 9,34).

A Eneáš skutečně vstal! Díky tomuto zázraku uvěřili všichni obyvatelé Lyddy a Sáronu, kteří to viděli (Sk 9,35). Opět nádherné zjevení Boží slávy, které vedlo k obrácení lidí k živému Spasiteli. Tento Boží zásah měl ještě další důsledek, kterým bylo, že křesťané v Joppe po smrti Tabity rychle zavolali Petra, aby přišel. Určitě očekávali, že tam, kde již nastala smrt, může Kristus pomoci. Jinak by nemělo význam volat Petra k mrtvé. Můžeme se ptát, odkud čerpali svoji víru, co asi prožívali, když měli odvahu pozvat Petra k mrtvému člověku. Apoštol se opět dostal do podobné situace jako Ježíš, když křísil Jairovu dceru. Poklekl, pomodlil se a řekl: „Tabito, vstaň!“ Do mrtvé se vrátil život a ona vstala poslušna jeho slovům. Petr napodoboval Ježíšovo jednání velmi věrně, jak o tom píše John R. W. Stott:

„A skutečně, jak poznamenali někteří vykladači, pokud Petr v tomto případě mluvil aramejsky, došlo by ke změně jen u jediného písmene, neboť Ježíš řekl Talitha kúm!, kdežto Petr řekl Tabitha kúm!“⁵

Věřím, že apoštol Petr by v mnoha případech nevěděl, jak se má zachovat. Dobře si však pamatoval Ježíšův způsob služby potřebným a tak mohl plný Ducha svatého činit totéž. Znal učení svého mistra podobně jako apoštol Jan, který nám zapsal ve svém evangeliu tato slova:

„Amen, amen, pravím vám: Kdo věří ve mne, i on bude činit skutky, které já činím, a ještě větší, neboť já jdu k Otci.“ (J 14,12).

Petr byl pravděpodobně naplněn soucitem a láskou. Bojoval proti zlu a mocí Ducha svatého prosazoval Boží království. V jeho životě můžeme vidět horlivost a odvalu, což jsou velmi potřebné charakterové rysy služebníka evangelia.

2.11 Pavel a jeho činy.

Neodvážil bych se totiž mluvit o něčem, co by nevykonal Kristus skrze mne, slovem i skutkem, v moci znamení a divů, v moci Ducha, aby pohané přijali evangelium. Tak jsem celý okruh od Jeruzaléma až po Illyrii naplnil Kristovým evangeliem. (Ř 15,18-19).

Pavlův život byl a stále je svědectvím o Boží moci. Sám Pavel mluví o tom, že Kristus pracoval skrze něj slovem i skutkem. Nepřičítal si zásluhu za to, co říkal a dělal. Vždy vedl ke Kristu, který jej používal jako svého vyslance v moci Ducha svatého.

Už před příchodem Pavla do Antiochie zde byla Boží moc s Ježíšovými následovníky. Po tom, co jej Barnabáš vyhledal v Tarsu a přivedl do

⁵ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 184.

Antiochie, Pavel zde působil celý rok a vyučoval. Po vyslání Duchem svatým na 1. misijní cestu se Pavel a Barnabáš dostali do Páfu. Místodržitel ostrova Sergius Paulus je povolal, protože chtěl slyšet Boží slovo (Sk 13,7). Židovský kouzelník Elymas se však snažil odvrátit místodržitele od víry v Ježíše. Pavel jej nazval synem ďábla a zakročil proti němu v moci Ducha svatého. Boží moc zde nezpůsobila uzdravení ale naopak, byla to slepota, co postihlo nepřítel evangelia (Sk 13,9-12). Tento Boží zásah, i když se nám může zdát velmi tvrdý, ve svém důsledku vedl k vyzdvižení Ježíše Krista.

V Ikonu Pavel a Barnabáš mluvili tak mocně, že uvěřilo mnoho Židů i Řeků (Sk 14,1). Dále je psáno, že Pán dosvědčoval svoji milost tím, že jim dával moc konat znamení a zázraky. Zvěstovali Ježíše a on potvrzoval jejich slova znameními. K tomu píše John R. W. Stott:

„Znovu si můžeme povšimnout těsného spojení mezi slovy a znameními, neboť znamení potvrzují slova. Podle Kalvínova výkladu, „Bůh sotva dovolí, aby byly (zázraky) oddělovány od jeho Slova“. Jejich „pravým smyslem“ je nastolovat evangelium v jeho skutečné a původní pravomoci“.⁶

2.12 Uzdravení ochrnutého v Lystře.

V tomto městě se Pavel setkal s ochrnutým mužem, který nikdy nechodil. Poslouchal však Pavlovo kázání a apoštol viděl, že tento muž věřil v Boží pomoc. Byla to zvláštní situace, kdy nemocný, od narození nechodící člověk, poslouchal kázání a v jeho srdci rostla víra. Jaká úžasná moc byla v Pavlových slovech! Skrze jeho poselství přichází živá víra i tam, kde již nebyla naděje. Bůh nejprve jednal v srdci na lůžko upoutaného muže a krátce na to jej pozvedl i tělesně, když Pavel zvolal mocným hlasem:

⁶ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 231.

„*Postav se zpříma na nohy!*“ (Sk 14,10).

Je zde až nápadná podobnost s uzdravením chromého od narození v Jeruzalémě (Sk 3,1-8) pouze s tím rozdílem, že v Jeruzalémě jednal Bůh skrze Petra. V obou případech jde o nikdy nechodícího člověka, kde bez Boží pomoci není šance na vyřešení situace.

2.13 Pavel a šátky.

V devatenácté kapitole Skutků je popsán Pavlův příchod do Efezu. Setkává se s nějakými učedníky a hned se jich ptá, zda, když uvěřili, přijali Ducha svatého. Pak je vede od Janova křtu k víře v živého Ježíše. A jakmile se nechali pokřtít, Pavel na ně pokládá ruce a oni jsou okamžitě naplněni Duchem svatým, mluví v jazycích a prorokují. Hned po příchodu apoštola Pavla do Efezu Bůh jedná skrze něj velice mocně, lidé se začínají obracet a Pavel v tomto městě zůstává dva roky. V Tyranově přednáškové síni pak denně vyučuje o spáse. Pavlova slova jsou plná moci a Bůh skrze něj dělá neobvyklé mocné činy (Sk 19,11).

Lidé dokonce odnášeli k nemocným šátky a zástěry, kterých se dotkl, a zlí duchové je opouštěli (Sk 19,12).

Setkáváme se tu s podobným fenoménem jako v případě uzdravujícího stínu apoštola Petra (Sk 5,15-16) a též uzdravení ženy, jejíž pouhý dotek třásní Ježíšova šatu (L 8,44) vedl k uzdravení. Podobné události popisuje Matouš ... *a prosili ho, aby se směli aspoň dotknout třásní jeho roucha. A kdo se dotkl, byli uzdraveni* (Mt 14,36).

Jedná se o stejný projev Boží moci ve službě Ježíše, Petra i Pavla. Lidé byli uzdravováni a zlí duchové je opouštěli. Bůh neomezil působení své moci

pouze na službu Ježíše, ale dal svou moc i lidem (Mt 9,8). Je zde vidět opět nápadná podobnost se starozákonním pomazáním svatým olejem (Ex 30,22-31). Podle Božích pokynů Mojžíš připravil tento olej k pomazání stanu setkávání, schrány svědectví a bohoslužebného náčiní. Zajímavé na tomto příběhu je, že cokoliv se těchto pomazaných velesvatých předmětů dotklo, bylo svaté (Ex 30,29). Setkáváme se tady s pojmem „*olej svatého pomazání*.“ Olej je symbolem Ducha svatého a v případě apoštola Pavla a šátků, kterých se dotkl, můžeme vidět zmocnění ke službě a přenos tohoto pomazání pomocí šátků, které byly v kontaktu s Pavlem.

2.14 Pavel křísí mrtvého Eutycha.

V Troadě Pavel mluvil ke shromáždění až do půlnoci, protože chtěl druhý den odcestovat. Během jeho kázání mladík Eutychos usnul, spadl ze třetího poschodí a zabil se. Na tomto místě může vzniknout námitka, že Eutychos nebyl mrtev, ale pouze upadl do bezvědomí. Pisatel Skutků Lukáš byl lékař a text uvádí, že byl přítomen (Sk 20,7-8). Svědectví jeho výpovědi můžeme tedy důvěřovat. John R. W. Stott k tomu píše:

„Verze NEB (New English Bible), že jej zvedli jako mrtvého, jež naznačovala, že ve skutečnosti nemusel být mrtev, je zcela mylná. Lukáš prohlašuje, že byl mrtev; jako lékař se za to mohl zaručit.“⁷

Pro nás je závazné to, co říká Písmo. Lukášova slova jasně mluví o smrti Eutycha. A v této z lidského pohledu beznadějně situaci Pavel nezapochyboval, ale ve víře jednal, jak je psáno:

Pavel sešel dolů, sklonil se nad ním, objal ho a řekl: "Upokojte se, je v něm život." (Sk 20,10).

⁷ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 327

Podobně jako se k mrtvému sklonil Eliáš, když křísil syna vdovy v Sarepě (1Kr 17,21). Stejně tak i Elizeus se sklání nad mrtvým synem Šúnemanky a probouzí jej k životu (2Kr 4,34). Pavel tímto činem jenom navazuje na to, co činil sám Ježíš (Mt 11,5). Můžeme tu také vidět, že pokyny pro službu, které Ježíš řekl svým učedníkům:

„Jděte a kažte, že se přiblížilo království nebeské. Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očišťujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte“ (Mt 10,7-8)

se netýkají pouze samotných učedníků, ale věřících všeobecně v každém věku.

2.15 Pavlovo působení na ostrově Malta.

Když římsí vojáci vezli Pavla jako zajatce k císaři, loď, na které se plavili, po mnoha dnech bouře ztroskotala a všichni se zachránili na ostrově Malta. Místní domorodci zapálili oheň a pozvali trosečníky, aby se ohřáli. Pavel přikládal dříví na oheň a v tom okamžiku jej kousla zmije, ale on ji setřásl do ohně. Očekávání domorodců, že musí zemřít, se nenaplnilo a nic zlého se mu nestalo (Sk 28,5). V očích místních obyvatel se najednou Pavel stává Bohem. V pokračování tohoto příběhu můžeme vidět, jak Boží moc skrze Pavla nejdříve uzdraví Publiova otce, který trpěl horečkou a úplavicí. Pravděpodobně se jedná o tzv. „maltskou horečku“, která se šíří mikroorganismy v mléku maltských koz a běžně se v té oblasti vyskytovala. Dnes se pomocí vakcíny léčí od několika měsíců až po dobu tří let.⁸

Publiův otec byl zbaven této nemoci okamžitě, když se Pavel pomodlil a vložil na něj své ruce. Tato událost se rychle rozšířila a za Pavlem začali

⁸ STOTT, John R. W.: Zápas mladé církve, str. 404

chodit i jiní nemocní z ostrova a Pavel je uzdravoval (Sk 28, 9). V řeckém textu je použito slovo *ἰατροῦσαν*, což je oznamovací způsob 3. osoby množného čísla, trpný rod, minulého času slova *ἰατρῶμαι*, které znamená *sloužit* ve smyslu *léčit, lékařsky ošetřovat*. Přesný překlad je: *byli léčeni*. Ekumenický překlad z roku 1985 zde uvádí: *Pavel je uzdravoval a Kralická bible: byli uzdravováni*. Z kontextu vyplývá, že Pavel zde léčil další obyvatele Malty. Určitě by bylo mylné se domnívat, že Pavel pouze ošetřoval nemocné zvláště po tom, co nadpřirozeným způsobem pomohl Publiovu otci ke zdraví. Lidé za ním přicházeli právě pro ten projev Boží moci. V případě uzdravení Publiova otce je ale použito slovo *ἰατρῶσα*, které je aoristem (dokonavý způsob) 3. osoby množného čísla minulého času slova *ἰατρῶμαι*, což znamená doslova *uzdravovat*. Věrný překlad zní: *uzdravil*. Na základě uvedených údajů je zřejmé, že Pavel na ostrově Malta sloužil Boží mocí lidem ke zdraví. Zajímavá je ale skutečnost, že v textu není uvedena ani zmínka o hlásání evangelia místním obyvatelům kromě Pavlovy modlitby před tím, než vložil ruce na Publiova otce. Přesto je však velmi nepravděpodobné, že by Pavel, který byl mocným hlasatelem dobré zprávy o Ježíši Kristu pohanům, nevyužil této možnosti na Maltě.

2.16 Odkaz Skutků dnešní církvi.

Životy prvních apoštolů i ostatních služebníků zmíněných ve Skutcích jsou pro nás inspirací ke službě ale také určitým návodem, jak v dnešním světě přinášet naději ztraceným kázáním evangelia Ježíše Krista. Z praxe rané církve můžeme vyvodit některé principy, které bychom neměli opouštět

v našem osobním i sborovém životě, pokud máme být užitečnými nástroji v Božích rukou. Abychom ve své službě Bohu měli podobné ovoce, jaké vidíme v historii rané církve, měli bychom se řídit příkladem prvních apoštolů a ostatních služebníků z jejich doby. Jací byli a na co spoléhali?

- a) Měli silný důraz na modlitbu. Modlitba a služba slovem byly hlavní náplní jejich života. Dokázali v jednotě pozvednout své hlasy k Bohu.
- b) Byli ochotní se stále učit. Těžko si dokážeme představit větší ochotu k učení nových věcí než tu, kterou prokázal Petr v okamžiku, kdy mu Duch svatý ve vidění přikázal jíst nečistá zvířata (Sk 10, 13-15), což pro Žida bylo naprosto nepřipustné.
- c) Svým životem prokázali naprostou závislost na Bohu. Věděli, že bez něj nemohou udělat nic. Počítali s Boží přítomností.
- d) Dokázali položit své životy za pravdu, které věřili.
- e) Byli plni Ducha svatého a moudrosti.
- f) Nebáli se veřejně hájit pravdu a vystoupit proti služebníkům zla.
- g) Jejich slova a skutky byly v souladu. Jinými slovy praktikovali to, co učili.
- h) Věděli, že pro to, aby obstáli ve službě, potřebují denně nové zmocnění, nové pomazání. Spolupracovali s Duchem svatým.

3. PŮVOD NEMOCÍ

3.1 První zmínka o smrti.

Když dokonalý a svatý Bůh učinil člověka, stvořil jej ke svému obrazu. Řekl: „*Ať panují nad mořskými rybami a nad nebeským ptactvem, nad zvířaty a nad celou zemí i nad každým plazem plazícím se po zemi*“ (Gn 1,26).

Člověk dostal úkol vládnout na zemi a naplnit ji. V Gn 1,28 Bůh žehná lidem. A víme, že v požehnání není místo pro žádnou nemoc. Lidé byli stvořeni se svobodnou vůlí a pouze na nich záleželo, zda budou jíst ovoce ze stromu života, nebo požívat plody stromu poznání dobrého a zlého. První zmínka o smrti je v Gn 2,17, kde je Boží varování pro případ lidské neposlušnosti. Doslovný překlad původního textu zní: „... *umíraje zemřeš*“. Tento text nemluví o okamžité tělesné smrti, ale je tady řeč o duchovní smrti odloučením od Boha a o postupném umírání, které končí tělesnou smrtí.

3.2 Nemoc jako důsledek neposlušnosti.

Teprve prokletí, do kterého se člověk dostal svoji neposlušností vůči Bohu, sebou přináší nemoc. Velmi jasně to ilustruje Dt 28. kapitola. Svým odvrácením od milujícího Boha člověk ztratil Boží požehnání a dostal se pod prokletí a moc Božího protivníka. Ďábel dostal legitimní právo působit na člověka a na jeho tělo v mnoha podobách. Přišla bolest, nemoc a nakonec smrt. Pro lidskou neposlušnost přišlo prokletí přímo z Božích úst. Nejprve byl proklet had a pak následuje kletba lidského rodu. Tady se objevují slova: *trápení, bolest, utrpení a pot*. Jako důsledek neposlušnosti je celá zem prokleta. Ďábel dostal moc škodit lidem a můžeme vidět v průběhu celé historie jeho působení v každém národě, kde se snaží zpochybnit Boží existenci a ničit Jeho dílo.

3.3 Boží svrchovanost.

Bůh je však všemohoucí a svrchovaný. Nic tady na zemi se neděje bez jeho svolení. Jeho láska jde až za hranice lidského rozumu, neboť respektoval

svobodnou vůli člověka. Předem však věděl, jaké ovoce to bude mít. Utrpení, které postihlo člověka, jej mělo přivést k tomu, aby se sám na základě své vůle stále znovu a znovu rozhodoval žít v poslušnosti vůči Bohu. Boží plán se nemění. Byli jsme stvořeni k jeho obrazu a On sám našel způsob, jak se vymanit z područí satana. Stanley Horton k tomu uvádí:

„Bůh stvořil celistvé osoby a jeho vůlí, jak ji zjevuje Písmo, je obnovit celistvé osoby.“⁹

4. ZASLÍBENÍ ZDRAVÍ VE SZ

4.1 Zdraví jako součást Boží smlouvy s vyvoleným lidem.

V celém Písmu Starého i Nového zákona můžeme vidět Boží zájem o člověka v každé oblasti jeho života – tedy i o zdraví. Stanley Horton na toto téma píše:

„Ve Starém zákoně Bůh předkládá dodržování Zákona jako podmínku pro možnost mít užitek z uzdravování (viz Ex 15,26).“¹⁰

Podobných veršů je celá řada. (Ex 23,25-26; Lv 26,1-13; Dt 7,14-16; Dt 28,1-14; Ž 92,14-16; Ž 103,3; Př 3,7-8; Př 4,20-22).

Uzavřel smlouvu se svým lidem a v této smlouvě zaslubuje požehnání ve všech směrech. Vyžaduje však poslušnost. Zajímavé je, že v mnoha případech je zde úzká souvislost mezi hříchem a nemocí. Tato vzájemná vazba se projevuje i v dalším kroku, kterým je odpuštění a uzdravení. Uvědomíme-li si však, že nemoc je důsledek pádu (tedy hříchu), potom nás toto spojení nepřekvapuje. Boží svrchovanost je mnohem vyšší, než si dokážeme představit. Můžeme to vidět v případě Jóba, který svědomitě plnil

⁹ Horton, Stanley M. a kolektiv: Systematická teologie, str. 517

¹⁰ Horton, Stanley M. a kolektiv: Systematická teologie, str. 514

požadavky Zákona a přesto jej postihlo soužení. Boha nelze dát do škatulky lidských teorií a nutit jej, aby podle nás jednal. On je Bůh a naše poznání je pouze částečné. Přesto se však zdá, že Izraelci měli právo na zdraví, pokud z jejich strany bylo učiněno Zákonu zadost.

4.2 Prorok Izajáš.

Tento prorok žil v 8. století před Kristem a jeho kniha obsahuje mnoho pasáží pojednávajících o Mesiáši. Velmi významné místo mezi těmito proroctvími zaujímá 53. kapitola, která pojednává o posledních okamžicích Ježíšova života. Je to prorocký vhled do událostí kříže Golgoty. Do toho, co se tam odehrálo a jaký to má význam. Cílem mé práce není SZ, ale poselství NZ má své kořeny právě v událostech před narozením, smrtí a vzkříšením Spasitele. Bez pochopení starozákonních textů nemůžeme v plnosti porozumět dílu Ježíše a jeho odkazu pro dnešní dobu.

Vidím jako velmi důležité dva základní faktory v této kapitole.

- a) pro vyjádření budoucnosti používá minulého a přítomného času
- b) stejná slova pro odpuštění hříchů a uzdravení těla

a)

Iz 53,4 Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ...

Iz 53,5 ... jeho jizvami jsme uzdraveni.

Kenneth Hagin říká:

„Slovo, které je tu přeloženo jako ‚nesl‘, v původním hebrejském významu znamená zvednout, odnést, dopravit, přemístit jinam. Když tedy Písmo říká, že on nesl naše nemoci, znamená to, že je odnesl pryč, přemístil jinam.“¹¹

¹¹ Hagin, Kenneth E.: Uzdravení nám náleží, str. 27-28

V těchto verších Izajáš píše, že Ježíš už odnesl nemoci z našich těl a vložil je sám na sebe. Už to udělal. Už jsme uzdraveni. Tady se setkáváme s velmi důležitým novozákonním principem – už a ještě ne. Už nám to patří, nemáme to však v plnosti. Vrátime se k tomu později.

b)

Slova „nesl“ a „vzal“ jsou použity ve 4. verši a týkají se nemocí a bolestí. Naprosto stejná slova jsou v 11. a 12. verši téže kapitoly, kde se mluví o hříchu.

Iz 53,11 ... jejich nepravosti on na sebe vezme.

Iz 53,12 ... On nesl hřích mnohých ...

Jestliže tedy Ježíš vezme (vzal) naše nepravosti a nesl naše hříchy a my to přijímáme vírou, pak totéž platí i o nemocech a bolestech. Obojí se může naplnit v našich životech a to skrze víru v Boží slovo. Tím také začíná 53. kapitola, kde v 1. verši stojí psáno: „*Kdo uvěří naší zprávě*“? Samozřejmě nad tím vším je Boží svrchovanost, ale bylo by mylné se domnívat, že víra jednotlivce či skupiny lidí zde nehraje žádnou roli.

5. SOUČASNÁ PRAXE

5.1 Projevy Boží moci v historii.

Učedníci Ježíše Krista kázali evangelium Božího království, vyháněli démony a uzdravovali, protože byli poslušní slov svého pána. Stejně tak i další generace činily totéž. Boží zmocnění ke hlásání evangelia bylo součástí života raných křesťanů. Věřím, že tady je klíč k tomu, proč se evangelium tak rychle šířilo a církve rostly. Zajímavé na této skutečnosti je to, že s postupujícím časem podobných zpráv ubývalo. Je tu ještě jeden faktor,

který by mohl zkreslovat pohled na uzdravování v poapoštolském období. A tím je fakt, že mnohá uzdravení byla jako zázraky uznána až později. J. D. Douglas na toto téma uvádí:

„Zázraky v církvi dob patristických, připisované často posmrtně, byly někdy velmi nevěrohodné. Je též zřejmé, že pasáže v Irenaeovi, Tertullianovi a Justinovi Martyrovi, často citované s cílem ukázat, že zázračné uzdravování pokračovalo až do 3. stol., tomuto výkladu ve skutečnosti neodpovídají.“¹²

Pro nezaujaté posouzení výskytu zázraků je třeba hledat ve více pramenech, abychom se vyhnuli omylům. Poctivě se tímto fenoménem uzdravování v minulosti zabýval John Wimber. Cituje Ireneovo dílo „Proti kacířstvím“, ve kterém uvádí následující:

„Neboť někteří opravdu d'ábly vyhánějí, takže ti, kteří byli osvobozeni od zlých duchů, často nejen v Krista uvěří, nýbrž se i připojují k církvi. Jsou jiní, kterým je dáno vidět věci budoucí: mají vidění a prorocké výroky. A další uzdravují nemocné vzkládáním rukou, a oni docházejí úplného uzdravení. Jsou to pak ‚celí‘ lidé. A nadto, jak jsem již řekl, i mrtví byli vzkříšeni a žili mezi námi ještě řadu let.“¹³

Pro potvrzení pravdivosti o projevech Boží moci za doby církevních otců se podívejme na jednoho z nejvýznamnějších teologů minulosti. Jak se k této otázce stavěl Augustin (354 – 430)? Jeho pohled je pro nás zajímavý tím, že u Augustina docházelo k postupnému vývoji v názoru na uzdravování Boží mocí. V jedné ze svých knih uvádí, že věk zázraků již pominul. Stanley Horton píše:

¹² Douglas, J. D.: Nový biblický slovník, str. 1140

¹³ Wimber, John: Uzdravení, str. 55

„Sullivan připomíná, že Augustin poté, co napsal tyto poznámky, že věk zázraků již pominul, je vzal zpět.“¹⁴

Co se mi na tom líbí, je odvaha přiznat svoji chybu a stále se učit. Podobnou zkušeností prošel i John Wimber, který měl v počátcích svého duchovního života negativní zkušenost při návštěvě charismatického společenství. Tím u něj vznikl odmítavý postoj k darům Ducha svatého a k uzdravování.¹⁵ Později však prohlédl a hodně v této oblasti sloužil, jak píše ve své knize.

Stanley Horton uvádí slova samotného Augustina:

„Kdybych totiž chtěl sepsati všechna zázračná uzdravení, a to jen ta, která se stala na přímlovu tohoto mučedníka, totiž přeslavného Štěpána, jenom v osadě kalamské a v naší: byla by z toho pěkná řada svazků ... Příkladí jsme totiž pořizovat takové záznamy, když jsme viděli, jak hojně se vyskytují i za našich časů znamení božské moci, podobná starodávným.“¹⁶

Po Augustinovi až do reformace mi nejsou známy žádné spolehlivé zdroje o uzdravování. Od reformace však už podobných zpráv stále přibývá, jak píše John Wimber.¹⁷

Praxe církevních otců by měla být silným motivem pro službu dnes. Důvodem pro toto tvrzení je skutečnost, že v postupném vývoji církevní historie byli blíže době, kdy Ježíš žil, zemřel a vstal z mrtvých. Jedním z nich byl též Jan Zlatoustý, který se narodil v polovině 4. století. Jméno Zlatoustý obdržel až v 6. století pro jeho nadání kazatelské výmluvnosti. Tony Lane o něm píše v knize ‚Dějiny křesťanského myšlení‘ toto:

¹⁴ Horton, Stanley M. a kolektiv: Systematická teologie, str. 528

¹⁵ Wimber, John: Uzdravení, str. 34-36

¹⁶ Horton, S. M. a kolektiv: Systematická teologie, str. 528

¹⁷ Wimber, John: Uzdravení, str. 56

„Jan Zlatoušský neměl zvláštní nadání pro teologické otázky – jeho kázání jsou především praktická a zbožná.“¹⁸

Své životní přesvědčení uplatňoval v praxi. John Eldredge o jeho službě v knize ‚Chraň své srdce‘ píše:

„Poslechněme si, jak se za vysvobození modlil konstantinopolský biskup Jan Zlatoušský. Následující modlitba je jedna z mnoha takových modliteb, které nám zanechal zaznamenané:

„Satane, Pán tě kárá svým strašlivým jménem! Třes se, chvěj se, děs se, odejdi, buď úplně zničen, buď zapuzen! Ty, kterýs byl svržen z nebes a s tebou všichni zlí duchové: každý duch žádostivosti, duch zla, ... duch smyšlenky, duch střetu, ... i duch, který převrací lidskou mysl. Prchejte od tohoto stvoření Krista Stvořitele, našeho Boha! A vzdalte se od tohoto služebníka Božího, od jeho mysli, od jeho duše, od jeho srdce, od jeho útroby, od jeho smyslů, ode všech jeho údů, tak aby scelen a zdráv a svoboden poznal Boha.“¹⁹

Z této modlitby lze vidět, že raná církev opravdu bojovala se zlem v každé podobě. Usilovala o úplnou svobodu duše člověka ale také o zdraví jeho těla.

5.2 Postoje k uzdravení dnes.

V dnešním moderním a přetechnizovaném světě se klade velký důraz na lidskou moudrost, vzdělání, postavení a na schopnosti člověka. Na druhé straně však klesá víra v nadpřirozeno a mnoho lidí i mezi křesťany dnes už na zázraky nevěří. Jsme ochotní dosvědčit, že v minulosti tomu bylo jinak, už z toho důvodu, že bez zázračného narození a zmrtvýchvstání Ježíše Krista

¹⁸ Lane, Tony: Dějiny křesťanského myšlení, str. 43

¹⁹ Eldredge, John: Chraň svoje srdce, str. 144

by naše víra postrádala smysl. Hezky se na toto téma vyjádřil jeden z největších křesťanských spisovatelů C. S. Lewis ve své knize Zázraky:

„... čím hlouběji chápeme, jaký je to Bůh, o kterém se říká, že je přítomen, a jaký je jeho záměr, kvůli kterému se objevil, tím věrohodnějšími nám zázraky musí připadat. Z tohoto důvodu jen zřídka nalezneme křesťana, který by zázraky odmítal, kromě těch, kteří opustili nějakou část křesťanského učení. Duše, jež si žádá křesťanství bez zázraků, je duší ve stadiu odpadnutí od křesťanství k pouhému náboženství.“²⁰

Vidím zde určitou obavu a neochotu dělat kroky víry a směle vstoupit do učení a praxe rané církve. Je to nesnadný krok a tak raději přijímáme nezdravé názory, že dnes už se takové věci dějí pouze výjimečně, pokud jsme ochotni připustit, že se vůbec dějí. Opíráme se o postoje lidí, jako byl Luther a Kalvín. O Lutherovi však víme, že svůj pohled na zázraky později změnil.²¹

Dispenzacionalisté zase učí, že v historii byla období, kdy Bůh jednal. Prosazují teorii, že zázraky se dnes už nevyskytují. Dnešní moderní člověk odmítá nadpřirozený duchovní svět, který by mohl mít vliv na naše životy. Pojmy jako „démoni, posedlost a vymítání“ zahrnujeme do období vzniku křesťanství, nepatří však do našeho moderního, dnes už postmoderního vnímání reality. Pro posedlosti máme lékařské diagnózy a léčíme je chemoterapií a elektrickými šoky. Odborně to vyjádřil lékař Philippe Madre, trvalý jáhen diecéze Albi ve Francii:

„Evangelia a Písmo svaté vůbec mají pro tyto činitele pojmenování démoni, mocnosti temnot, zlí duchové apod. Tyto termíny u racionalisticky

²⁰ Lewis, C. S.: Zázraky, str. 154

²¹ Wimber, John: Uzdravení, str. 24

*založených lidí konce 20. století nejčastěji vyvolávají silně odmítavou reakci, avšak dokonale vystihují skutečnosti mimopřirozené povahy, jež utiskují a zotročují lidskou bytost v té míře, v níž se sama více či méně vědomě vystavuje jejich pronikání“.*²²

Uvedu zde případ muže, který mne požádal o pomoc v únoru 2004 ve Strakonících. Jeho problémem byla opačná sexuální orientace. Toužil po osvobození, nikdo mu však nedokázal pomoci. Vyprávěl mi svůj život a pak jsem jej vedl k odpuštění všech zranění od dětství až do současnosti. Společně jsme poprosili o Boží zmocnění a toho nečistého ducha vyhnali. Jeho život se radikálně změnil. Bůh může úplně všechno! Otázkou však zůstává, zda dovolíme, aby to činil i skrze nás.

Důvodem, proč je v církvích negativní postoj k uzdravování, je i praxe lidových léčitelů. Je mezi nimi mnoho těch, kterým jde především o hmotný zisk a své okultní schopnosti využívají, pod záminkou pomoci, ke svému obohacení. Mezi takové však nepatřil katolický kněz - páter Ferda ze Sušice. Před lety jsem se s ním osobně vícekrát setkal. Pomohl mnoha lidem, nikdy jsem však od něj neslyšel ani slovo z evangelia. Sám o sobě tvrdil, že je jasnovidec, a že tento dar má od Boha, což je v naprostém protikladu s Božím Slovem (Dt 18,10-11; 2Kr 21,6). K tomuto tématu napsal Dan Drápal ve své knize ‚Uzdravování‘ následující:

„Ernst Modersohn popisuje v knížce ‚V zajetí pověry‘ příběh dívky upadající v pubertě do depresí, která byla v šesti letech ‚vyléčena‘ jakousi čarodějnící, od níž dostala talisman, kde bylo psáno, že ďábel dá pokoj tomu tělu, aby měl pak na věčnost její duši ... Sám jsem se setkal ve své pastýřské praxi se zvláštním jevem: řada lidí, která byla ‚léčena‘ známým sušickým léčitelem

²² Madre, Philippe: Tajemství Boží lásky a služba uzdravení, str. 15

páterem Ferdou nebo jiným věhlasným léčitelem ze Svratouchu panem Pasekou, sice zakusila evidentní zlepšení svého tělesného stavu, nicméně stali se zvláštním způsobem otupělými ke slyšení Božího Slova“.²³

Mohu pouze potvrdit zkušenosti Dana Drápala. Mnohokrát jsem se s tím setkal.

Bylo by mylné se domnívat, že v současné epoše lidských dějin je méně nemocí, než na začátku našeho letopočtu. Naopak, s rostoucím počtem populace na naší planetě, s rozvojem cestovního ruchu a stále se zhoršujícím životním prostředím je pořád více lidí potřebujících pomoc v oblasti duševních i tělesných nemocí. Církev Ježíše Krista zde může sehrát velmi důležitou roli v pomoci trpícím, což by v konečné podobě vždy mělo vést k vyvýšení jména Ježíše a ukázat cestu mnohým lidem do jeho království. Philippe Madre píše:

„Každý křesťan je povolán k tomu, aby svými modlitbami pomáhal trpícím a dokonce aby jim vyprošoval na dobrotivém Bohu úlevu.“²⁴

Na jedné straně můžeme vidět v současné době nárůst zájmu věřících lidí o projevy Boží moci a o dary Ducha svatého, na straně druhé však nelze přehlédnout v mnoha společenstvích tendenci k úzkostlivé opatrnosti, která se v konečné podobě projevuje negativním postojem k modlitbám za nemocné jak vzkládáním rukou (Mk 16,18) tak i mazáním olejem (Jk 5,14).

Myslím, že není bez zajímavosti na tomto místě citovat slova odpůrce doktríny uzdravení, která vychází z Hnutí víry. Daniel Ray McConnell ve své knize ‚Jiné evangelium‘ uvádí:

²³ Drápal, Dan: Uzdravování, str. 41

²⁴ Madre, Philippe: Tajemství Boží lásky a služba uzdravení, str. 18

„Uzdravování je Božím darem a službou církve. To nelze popřít. Jsem však přesvědčen, že Bůh nikdy nechtěl, aby tento dar byl zredukován na jakousi doktrinální formuli. Nesmíme uzdravování ani odmítnout, ani je simplifikovat na „kroky“, „principy“ nebo „formule“, na které Bůh musí odpovědět.“²⁵

Služba uzdravování je spojena s mnohým neporozuměním a pronásledováním. Uvědomíme-li si však, že neustále probíhá v duchovních sférách boj o záchranu či věčné zatracení, pak snadno pochopíme, proč se vládce temnot tolik snaží, aby církve tímto způsobem nesloužila. Velmi jasně o tom píše Dan Drápal ve své knížce ‚Uzdravování‘:

„Satan udělá všechno možné pro to, aby službu uzdravování zkompromitoval a pokud možno vůbec zastavil.“²⁶

Pozoruhodná je skutečnost, že je rozdíl v postojích k uzdravování mezi ateisty a křesťany. Zatímco nevěřící na nabídku modlitby za zdraví reagují sice překvapeně, ve většině případů ne však odmítavě, tak velké procento křesťanů zaujímá negativní postoj. Je to můj subjektivní názor, který je podepřený více jak patnáctiletou praxí, kdy jsem měl milost se modlit a vzkládat ruce na stovky nemocných.

Dnešní moderní člověk ovlivněný současnou kulturou a vědeckým poznáním je racionálně zaměřený a spoléhá na svůj rozum. Počátky tohoto trendu lze vystopovat v 17. století, kdy se rozšiřoval deizmus – názor, jenž připouští existenci Boha, který svět pouze stvořil, ale dále do něj nezasahuje.²⁷

John Toland (1670 – 1722) pod vlivem tohoto smýšlení vydal knihu ‚Křesťanství zbavené zázraků‘, kde mimo jiné píše:

²⁵ McConnell, D. R.: Jiné evangelium, 158

²⁶ Drápal, Dan: Uzdravování, str. 56

²⁷ Linhart, Jiří: Slovník cizích slov, str.77

„... křesťanství nesmí obsahovat nic, co by odporovalo rozumu či stálo nad ním.“²⁸

S ohledem na všechny tyto skutečnosti snadněji pochopíme pohled dnešního člověka na problematiku zázraků, zdraví a uzdravování v současném světě. Je zde široké pole působnosti, kde může zdravé vyučování v církvi podstatným způsobem ovlivnit a zasáhnout široké vrstvy obyvatelstva.

Dalším faktorem, který má negativní dopad v otázce uzdravování modlitbou, je skutečnost, že v Písmu jsou případy, kdy Bůh ponechal nemoci, nebo je neuzdravil okamžitě. Někteří křesťané odmítají modlitby za uzdravení, protože i apoštol Pavel měl „trn“ v těle. Zapomínají však na to, že Pavel třikrát prosil Pána, aby jej toho zbavil. A navíc Pavel jasně věděl, proč jej Ježíš neuzdravil.

V NZ se setkáváme s dalšími třemi případy, kdy po modlitbách nemoc neodešla hned. První je Epafroditus (F 2,27), který se přiblížil až k smrti. Druhým je Timoteus (1Tm 5,23) s nemocným žaludkem a častými nemocemi a poslední je Trofim (2Tm 4,20), kterého Pavel zanechal nemocného v Milétu. Pavel se za ně pochopitelně modlil, nicméně nebyli uzdraveni okamžitě. John Wimber vidí jako důvod onemocnění těchto Pavlových spolupracovníků přepracování.²⁹ Což není nepodobné situaci mnoha dnešních kazatelů.

²⁸ North, James B.: Dějiny církve od Letnic k dnešku, str.185

²⁹ Wimber, John: Uzdravení, str. 159-160

Naší zodpovědností, která by se vlastně dala pojmout jako výsada, je modlit se za nemocné. Musíme si však uvědomit, že uzdravení je vždy svrchovaný Boží čin, a že Boží prozřetelnost vidí mnohem dále než člověk.

Reformovaná teologie zahrnuje termín „*už a ještě ne*“. Věříme, že Ježíš vzal na sebe naše hříchy i nemoci. Věříme, že nám to patří a máme na to legitimní právo. Žijeme v období, které Písmo nazývá „poslední časy“. Na jedné straně už něco vlastníme a na straně druhé to ještě nemáme v té plnosti, o které můžeme číst v Bibli. Právě v této oblasti vzniká mnoho nedorozumění a nepochopení mezi věřícími. Jsem přesvědčen, že ty církve, které se neuzavírají zkušenostem a praxi rané církve, jsou na té pomyslné linii mezi „UŽ“ a „JEŠTĚ NE“ mnohem blíže k „UŽ“. Takové sbory prožívají podstatně více radosti a svobody od hříchu, prokletí i nemocí než společenství, která jsou v této oblasti zdrženlivější.

5.3 Výsledky ankety.

Jaký je skutečný postoj věřících v naší republice k modlitbám za nemocné a jaká je praxe v církvích? Chtěl jsem znát odpověď na tuto otázku a za tím účelem jsem požádal různé denominace kromě katolické církve o vyplnění jednoduché tabulky, u které byla přiložena prosba o další šíření dotazníku. Celkem jsem dostal 58 vyplněných tabulek nebo popsanych situací v daných společenstvích. Jsem si vědom toho, že jednoduchý dotazník nemůže plně postihnout širokou oblast této problematiky, přesto na základě těchto údajů lze získat určitý přehled, i když vím, že tyto výsledky nemají průkaznou statistickou hodnotu.

Vyplněné ankety jsem rozdělil podle počtu odpovědí z jednotlivých církví či společenství na tři skupiny: Církev bratrská 23; Křesťanská společenství (KS) 16; ostatní 19.

Zde jsou výsledky ankety:

ANKETA		ano	ne	několikrát		
				ročně	měsíčně	týdně
Káže se u vás ve sboru na téma zdraví a modlitby za nemocné?		53 18 15 20	5 1 0 4	39	4	
Modlíte se za nemocné se vzkládáním rukou?	a) při shromáždění	33 4 14 15	24 15 1 8	15	13	1
	b) na staršovstvu	31 11 9 11	27 8 6 13	20	1	
	c) jinde	49 15 15 19	9 4 0 5	16	13	2
Modlíte se za nemocné se s mazáním olejem?	a) při shromáždění	23 1 12 10	34 18 3 13	12		1
	b) na staršovstvu	28 11 7 10	29 8 8 13	16	3	
	c) jinde	42 14 12 16	15 4 3 8	21	5	
Vydávají lidé svědectví o uzdravení během shromáždění?		48 14 15 19	8 4 0 4	12	10	1
Jsou ve vašem sboru lékařem potvrzená uzdravení?		26 4 8 14	30 15 6 9			

- Církev bratrská

- Křesťanská společenství (KS)

- Ostatní církve a svobodné sbory

Komentář k tabulce:

Obdržené údaje v kolonce „několikrát“ byly neúplné a jejich hodnota je pouze informativní. V kolonkách „ano“ a „ne“ je černě uveden celkový počet a barevně jsou vyznačena jednotlivá čísla po církvích dle legendy.

Podle došlých odpovědí je vidět, že na anketu reagovala většinou společenství zabývající se touto problematikou. Oslovil jsem mnoho církví jak skrze denominace tak i přímo jednotlivé sbory a z počtu obdržených odpovědí lze vyvodit jednoduchý závěr. Kázání na téma zdraví, mazání olejem a vzkládání rukou za účelem přijetí uzdravení se z celkového pohledu v naší republice vyskytuje opravdu velmi vzácně. Na druhé straně je však nutno vzít na vědomí skutečnost, že z míst, kde tato praxe patří do života sborů, jsem z různých důvodů neobdržel odpověď na moji anketu. Jako člena CB mne nepotěšila skutečnost, že z celkového počtu 59 sborů CB přišla odpověď jenom z 23 míst, ačkoliv dotazník byl rozeslán elektronickou poštou přímo z Rady CB.

Z toho malého počtu církví, které reagovaly na anketu, hovoří však čísla v tabulce zcela jasně ve prospěch kázání o zdraví a podobně i mazání olejem a vzkládání rukou v těchto společenstvích. Potěšil mne počet kladných odpovědí na otázku vydávání svědectví o uzdravení během shromáždění jako odpověď na modlitby. Povzbudivé je i množství lékařem potvrzených uzdravení. V průvodním dopisu, který jsem posílal s anketou na sbory jsem slíbil, že v této práci nebudu jmenovat konkrétní církve a jejich

odpovědi. Názor, který níže uvádím, tedy nemohu podložit konkrétními čísly a jmény sborů. Je to mé subjektivní přesvědčení na základě výsledků ankety. Církve, kde se káže o uzdravování a kde se také za nemocné modlí, se vykazují větším přírůstkem členů, jsou živější a více otevřené pro zvěstování evangelia nevěřícím.

5.4 Odklon od Písma.

Potřebné informace pro svůj život a službu Bohu můžeme čerpat ze stejného zdroje jako Ježíšovi učedníci. Tou základní a nikdy se neměnicí pravdou je Ježíš (J 14,6). Rozdíl je pouze v tom, že první apoštolové a jiní služebníci rané církve měli vzor v živém Kristu, kterého osobně znali, mohli se ho dotýkat a mluvit s ním. Naše situace je odlišná, neboť pro nás je základním pramenem všech informací Boží slovo, se kterým se sám Ježíš plně ztotožnil (J 1,1). Duch svatý nás může, pokud mu to dovolíme, uvádět do veškeré pravdy (J 14,26; J 16,13). Na tomto místě je nutné si uvědomit, že z naší strany je nezbytné vynaložit určité úsilí a nechat se vést Duchem Božím (Ř 8,14). V historii to však mnohdy nebyl Duch svatý, koho následovali služebníci všemohoucího Boha, ale duch světa. Touha po moci, uznání a majetku se dostaly do církevních struktur. Tento prvek zesvětštění, tedy i hříchu, provází dějiny církve od jejího počátku (Sk 5,3). Abychom nebyli vystaveni podobnému ohrožení a nepřizpůsobovali se životu nevěřících (Ř12,2), je nutno mít na zřeteli pokyny Písma jak pro službu tak i pro každou oblast života. Církev dostala úkol „velké poslání“ a v tomto pověření nemůže obstát, nebude-li se držet stejných pokynů pro službu, které dostali učedníci

Ježíše, když posílal nejprve dvanáct (Mt 10,5-8; L 9,1-2), a později svých sedmdesát učedníků (L 10,9).

Jedním z nedostatků současného stavu slabé církve je její pasivita. Můžeme to nazvat neochotou a snad i strachem řídit se stejnými pokyny ke službě k získání nevěřících pro Boží království. Bible nás vybízí k aktivnímu jednání. Máme být „činiteli“ Božího slova (Jk 1,22). Zdravou asertivitou, jako projevem poslušnosti a pokory vůči Božímu slovu, lze zabránit mnohým porážkám a zároveň tomu, aby se do církve dostaly nezdravé duchovní vlivy, jak ve své knize „Vysvobození z pout“ píše Neil T. Anderson:

„Základní podmínkou pro to, aby v člověku mohli působit zlí duchové, je kromě hříchu pasivita, která je v přímém protikladu s tím, co od svých dětí požaduje Bůh, aby v nich mohl působit.“³⁰

Ježíš k nám mluví i dnes a nabádá nás k tomu, abychom jej následovali a šli v jeho šlépějích. V poslušnosti Božímu slovu a v moci Ducha svatého máme získat co nejvíce lidí pro věčný život s Bohem (J 17,18; J 20,21). Známý kazatel 20. století Oswald J. Smith ve své knížce „Žádné probuzení bez pokání“ popisuje dnešní situaci církve těmito slovy:

„Kdybychom byli tím, čím máme být, a tam, kde máme být, viděli bychom tatáž znamení, jako v oněch prvních dobách. Neměli bychom se pro své selhání hluboce kořit? Nemělo by nás naše bezmocné kázání, pod nímž se žádný hříšník nezlomí, hnát na kolena, do sebezkušování a pokořování před Pánem? Jen nedávejme vinu posluchačům! Jsou-li naše sbory chladné a bez duchovního pohybu, pak je to tím, že MY jsme takoví: jaký kazatel, takový sbor!“³¹

³⁰ Anderson, Neil T.: Vysvobození z pout, str.53

³¹ Smith, Oswald J.: Žádné probuzení bez pokání, str.34

Tato upřímná slova, jež v některých z nás možná vzbudí negativní emoce, pocházejí od člověka, který věděl, o čem mluví, a sám měl ve své službě výsledky ne nepodobné zkušenostem rané církve.

Služebníci evangelia v současném světě mají před sebou úkol hlásat o Božím království, vymítat a uzdravovat. Znamení a zázraky můžeme chápat jako Boží milost, kterou sám Bůh potvrzuje pravdivost evangelia. J. D. Douglas na téma zázračných uzdravení uvádí:

„Měly prokázat pravdivost slov toho, kdo je působil (např. Ex 7,9; L 5,20-24; J 19,22; 10,37a; Sk 2,22), a tato slova ilustrovat.“³²

Věřím, že tato slova jsou natolik závažná, že bychom je měli respektovat i dnes stejně, jako tomu bylo v období vzniku novozákonní církve. Jestliže dovolíme být i sebemenší odklon od Písma, vystavujeme se nebezpečí upadnout do náboženství a z této pozice by pro nás bylo velmi nesnadné bez upřímného pokání znovu vidět pravdu evangelia, vstoupit do živého vztahu s Bohem a sloužit v moci Ducha svatého.

5.5 Překážky uzdravení.

Nyní se podívejme na okolnosti, které brání tomu, abychom po modlitbě za uzdravení obdrželi to, za co se modlíme. Důvodů může být mnoho, ale na prvním místě chci zdůraznit, že každé uzdravení je Boží zásah a hlavní úlohu zde hraje Boží svrchovanost. Tím ovšem nechci naznačit, že člověk, ať už nemocný, nebo ten, kdo se za nemocného modlí, zde nemá žádnou roli. Naopak, jeho postoj je také velmi důležitý.

V současné době je velmi diskutovaná otázka, zda vůbec Bůh chce uzdravit. V Písmu nemůžeme přehlédnout skutečnost, že každý, kdo přišel za

³² Douglas, J. D.: Nový biblický slovník, str. 1139

Ježíšem s prosbou o uzdravení, byl vyslyšen (Mt 4,23; 8,16; 9,35; L 6,19; 9,11; Sk 10,38). Kristus jako ztělesněná Boží vůle přišel, aby zkazil skutky ďábla (1J 3,8). Sám Boží syn přišel odstranit důsledky pádu Adama a svoji smrtí na kříži porazil nepřítele. Tím nechci tvrdit, že každý, za koho se modlíme, bude vždy okamžitě uzdraven. Věřím, že to je tajemství, které se Bůh rozhodl ponechat ve své kompetenci. Lester Sumrall, člověk s velkými zkušenostmi v oblasti projevů Boží moci, napsal následující slova:

„Jsou chvíle, kdy se zdá, že Bůh nedává uzdravení, ani když Boží dítě naplní všechny podmínky pro uplatnění nadvlády. Je to tajemství, které leží plně v suverénních Božích rukou. Satan používá takovéto věci, aby nás pokoušel k pochybování o Bohu, ale my víme, že Bůh musí mít nějaký vyšší plán.“³³

Na druhou stranu Smith Wigglesworth jednou prohlásil:

„Vzkládal jsem ruce na lidi s nádory snad v každém dílu světa a nevím o případu, který by nebyl úplně uzdraven, zejména když se lékaři vzdali veškeré naděje.“³⁴

A tak nám nezbyvá, než se spokojit s tím, že Boží moudrost o mnoho převyšuje veškeré naše poznání.

Smyslem této studie není zabývat se myšlenkou, zda máme nárok na plné uzdravení už nyní, jak tvrdí Kenneth E. Hagin ve své knížce ‚Uzdravení nám náleží‘.³⁵ Není mým cílem ani obhajovat názor oponentů doktriny uzdravení. Chci však v této souvislosti poukázat na jednu skutečně velmi zajímavou okolnost. Sám K. Hagin měl ve své službě to, co kázal. Nikdo nemůže popřít, že skrze jeho službu se do Božího království narodily miliony lidí a mnozí přijali tělesné zdraví na rozdíl od jeho kritiků. Měl ve svém životě to, co učil.

³³ Sumrall Lester: Démoni, str. 120

³⁴ Wigglesworth, Smith: Apoštol víry, str. 23

³⁵ Hagin, K. E.: Uzdravení nám náleží, str. 32

Jinými slovy – učil a činil. Jsem si vědom, že jeho služba je velmi často kritizována, ale chtěl bych v této souvislosti uvést slova R. Bohrena z úvodu ke knížce ‚Služba uzdravování v církvi‘, kde píše: „*Mám za to, že nemáme právo mluvit proti požadavkům znamení, dokud nám znamení chybí.*“³⁶

Proč nejsou uzdraveni všichni, za které se mnohdy i s pústem modlíme, vzkládáme na ně ruce nebo je mažeme olejem podle J 5,14? Hledáme-li odpověď na tuto otázku, musíme si uvědomit, že naše poznání je pouze částečné. Ve svém hledání se můžeme více nebo méně přiblížit skutečné pravdě. Na druhé straně však bible zjevuje určité principy zcela jasně. Chceme-li dosáhnout maximálních výsledků v oblasti uzdravování, měli bychom se držet toho, k čemu nás Písmo vede.

Zde jsou jednotlivé překážky bránící přijetí uzdravení modlitbou. Své závěry čerpám především z poselství Písma. Tento výčet příčin neuzdravení je k tomu ještě podepřen víceletou praxí, kdy jsem měl milost modlit se za mnoho nemocných. V průběhu těchto let jsem se snažil porozumět příčinám, proč někteří jsou uzdraveni okamžitě, proč u jiných modlitbou začíná proces postupného uzdravování, a proč se u dalších nestane nic, co by se dalo označit jako odpověď na modlitbu. Zde jsou jednotlivé důvody znemožňující přijmout uzdravení:

a) nevyznaný hřích	e) okultizmus
b) neodpuštění	f) přítomnost nečistého ducha
c) nevíra (malé očekávání)	g) nebiblický pohled na nemoc
d) prokletí	

Určitě existují další i faktory, které bychom mohli nazvat bariérami v uzdravení. Ty, které jsem vypsál, jsou však nejdůležitější, a zároveň těmi,

³⁶ Christenson, Larry: Služba uzdravování nemocných v církvi, str. 4

se kterými jsem se mnohokrát osobně setkal. Bylo by nad rámec této studie zabývat se jednotlivými překážkami podrobně, protože každý z těchto bodů vyžaduje podrobnější rozbor, abychom se vyvarovali povrchnímu hodnocení. Velmi často jsem se ve své praxi setkal s neodpuštěním. Teprve po tom, co se mi podaří dovést nemocného k tomu, aby odpustil druhým, ale i sobě, se mohu účinně modlit za zdraví. Není mým cílem vytvořit doktrinu, že pouze odstraněním těchto překážek se dostaneme do situace, kdy se můžeme s nemocným úspěšně modlit. Mnohokrát jsem měl milost prosit za uzdravení a Bůh okamžitě zasáhnul a uzdravil a teprve potom dotyčný začal dávat svůj život do pořádku. O odpuštění v souvislosti se zdravím píše John Osteen ve své knize ‚Kraluj v životě‘ následující příběh:

„Znám jednoho metodistického kazatele, který měl každý z prstů zkřivený a zkoroucený. Řekl mi: „Bratře Osteene, jednoho dne jsem udělal rozhodnutí, že začnu žít život odpuštění.“ Pokaždé, když přemýšlel o někom, ke komu měl špatný postoj, odpustil mu. Řekl: „Lehl jsem si do postele a přemýšlel o lidech, když jsem se modlil. Když mi někdo přišel na mysl, odpustil jsem mu. Když jsem řídil auto a přišel mi někdo na mysl, odpustil jsem mu.“ Několik měsíců poté, co udělal toto rozhodnutí žít v odpuštění, se mu prst po prstu narovnal a do jeho těla přišlo uzdravení. Dnes je úplně zdravý.“³⁷

Víme, že neodpuštění je oklamání od satana (2K 2,10-11). Satan nemůže ublížit Bohu, protože je poražen. Může však ubližovat těm, které Bůh miluje. A právě skrze neodpuštění, které máme ve svých životech, je vstupní branou pro působení zla.

Zázraky jsou Boží záležitostí, jejich činění patří do jeho kompetence a my nemáme právo určovat, co má dělat. O Ježíši je napsáno, že:

³⁷ Osteen, John: Kraluj v životě, str. 107-108

„Moc Páně byla s ním, aby uzdravoval“ (L 5,17).

Je to Boží moc, Boží zmocnění – jinými slovy – Boží pomazání ke službě.

Hlavní důvod, proč dnes vidíme tak málo vyslyšených proseb za uzdravení je právě nedostatek tohoto zmocnění, pomazání Duchem svatým. To je ta Boží plnost, které se otevíráme, když s postojem lásky v modlitbách a mnohdy i v pústu voláme k Bohu, aby zasáhnul ve prospěch svých dětí. O tématu zmocnění ke službě píše Oswald J. Smith:

„Vystává otázka, proč je tak nesnadné obdržet pomazání Duchem k mocné službě. Proč? Protože Pán Bůh nevyleje svoji moc na tělesné věřící. Nejdříve musí dokonat své dílo na nás, a to trvá obvykle dost dlouho, protože se mu bráníme, aby s námi jednal podle své vůle. Pach našeho jména, sebeláska a sebechvála či jiná hříšná překážka mu všude blokuje cestu. Nechceme se dát pokořit.“³⁸

Mezi další příčiny, proč jsou naše modlitby za zdraví často bez úspěchu, jak píše Bob Gordon ve své knížce ‚Základy křesťanského života‘ patří i dlouhotrvající nejednota, hřích a nevěra v Kristově těle. A také nesprávně stanovená diagnóza, protože pak nevíme, jak se za daný problém máme modlit.³⁹

5.6 Víra a poslušnost.

V životě věřících má víra své nezastupitelné místo, vždyť skrze víru v pravdivost Božího slova jsme se stali Božími dětmi. Pouhou vírou v to, co pro lidstvo udělal Ježíš, a přijetím jeho zástupné oběti, nám byl dán věčný život. Jsme povoláni někým, kdo není vidět přirozenými očima, abychom

³⁸ Smith, Oswald J.: Žádné probuzení bez pokání, str.37

³⁹ Gordon, Bob: Základy křesťanského života, str. 94-95

věřili něčemu, na co si nemůžeme sáhnout. Zní to úplně bláznivě, ale přesto ve svých srdcích víme, že je to pravda. Rozhodli jsme se věřit všemu, co Bůh říká ve svém Slovu. Stvoření a pád člověka, vyvolení Izraele, narození, smrt a vzkříšení Ježíše Krista, to vše se stává realitou v našich životech právě na základě osobního přijetí této pravdy vírou každého jedince.

Žd 11,1 - Věřit Bohu znamená spolehnout se na to, v co doufáme, a být si jist tím, co nevidíme. (EP)

Právě díky víře se můžeme spolehnout na autentičnost Písma a na vše, co obsahuje. Můžeme si tím být naprosto jisti. Víra je důkazem neviditelných skutečností, jak uvádí Nová smlouva (překlad KS). A také jejich důvodem. (KP). Každý znovuzrozený člověk dostal při svém obrácení určitou míru víry, která byla dostatečná k přijetí pravdy evangelia. Záleží však na nás, jak s touto vírou budeme nakládat dále, protože může růst. Vidíme to, když Ježíš vytýká svým učedníkům, že mají malou víru (Mt 17,20). Jindy zase chválí kananejskou ženu, že její víra je veliká (Mt 15,28). Bible sama mluví o tom, z čeho víra pochází: Ř 10,17

Víra je tedy ze slyšení zvěsti a zvěst skrze výrok Kristův. (NS)

Tedy víra z slyšení, slyšení pak skrze slovo Boží. (KP)

Je tedy naší zodpovědností, zda zůstaneme u té počáteční a spasitelné úrovně víry, nebo se vydáme na cestu neustálého růstu ve víře. Na této pouti vzrůstající se víry, kdy ji budeme stále více a více uplatňovat, bude naše víra sílit. Přes všechny těžkosti, které nás potkávají, můžeme prožít tady na zemi vítězný život, být nástrojem v Božích rukou a oslavit Ježíše Krista.

Záleží tedy pouze na každém z nás osobně, zda naše víra roste, nebo je stejná jako na počátku. Její úroveň se zvyšuje rostoucí známostí Božího slova a jeho aplikací v běžném životě, jak vyjádřil Neil T. Anderson:

„Čím více toho o Bohu a jeho slovu budete vědět, tím více víry budete mít.“⁴⁰

Jakou roli hraje tedy naše víra v přijetí uzdravení? Pochopitelně můžeme počítat s vírou Ježíše, ale velmi často, když v Písmu došlo k uzdravení, to bylo na základě víry nemocného. Jsou tam však také příběhy, při nichž nemocný neměl, nebo nemohl mít, vůbec žádnou víru. Víme, že Ježíš vzkřísil Lazara, u kterého byla víra naprosto vyloučena (J 11,43-44). Podobně v případě nemocného u rybníka Bethesda (J 5,8). Ten ani nevěděl, kdo je Ježíš, a přesto byl uzdraven. Norman Vincent Peale mluví o důležitosti víry:

„Učíme se, že víra, správně pochopená a uplatňovaná, je mocným faktorem při překonávání chorob a při uzdravování.“⁴¹

Pro úplnost dodávám, že tato jeho knížka vyšla v 50. letech v USA s původním názvem ‚Ježíš pomůže‘, ale pro malý zájem byla přejmenována a dostala titul – ‚Síla pozitivního myšlení‘.

Víra je tedy základním předpokladem pro křesťanský život. Umožňuje nám žít v Božím království respektováním Písma, jak to vyjádřil Dr. Lester Sumrall:

„Abys mohl fungovat v království víry, musíš přijmout Boží slovo jako absolutní pravdu, dokonce i uprostřed protiřečících okolností.“⁴²

Tuto kapitolu jsem pojmenoval ‚Víra a poslušnost‘ z toho důvodu, že veškeré vyučování o víře se může minout účinkem, nebudeme-li poslušní a ochotní

⁴⁰ Anderson, Neil T.: Vysvobození z pout, str. 56

⁴¹ Peale, N. V.: Síla pozitivního myšlení, str. 155

⁴² Sumrall, Lester: Víra změní tvůj svět, str. 10

činit to, k čemu nás Písmo vede. Je zodpovědností každého jedince, pokud i po letech života s Bohem je jeho víra stejná, jako byla při znovuzrození.

Poslušnost vůči Božímu slovu znamená také to, že když onemocníme, tak na prvním místě hledáme pomoc u Boha. Zavoláme starší sboru, aby se modlili a mazali nás olejem. Zde je též prostor pro vzájemné vyznávání hříchů. To však neznámá, že věřící člověk nepotřebuje lékaře. Není žádným hříchem jít k lékaři! Je ale zjevnou neposlušností, tedy i hříchem, pokud na prvním místě nehledáme pomoc u Boha. On má moc nás uzdravit okamžitě. Na druhé straně nám také dal zdravý rozum a dovoluje nám využívat prostředků současné lékařské vědy.

5.7 Dary Ducha svatého.

Písmo mluví celkem o 26 charizmatech Ducha svatého, které jsou novozákonní církvi k dispozici. Zmíním se však pouze o některých z nich, jenž jsou uvedeny v 1K12,8-10, a které se nejvíce uplatňují v oblasti uzdravování. Dary Ducha nejsou ničím, co bychom si mohli zasloužit svým zbožným životem. Musíme pochopit, že jsou to dary a jako takové jsou nám dávány zcela zadarmo a nezávisle na nás. Pravdou však zůstává, že Bůh s námi takto jedná i na základě chtění, které nám často sám vložil do srdce. Tato plnost Ducha svatého pozvedá autoritu věřícího v duchovní oblasti vysoko nad přirozené schopnosti člověka. C.S. Lewis ve své knize ‚Zázraky‘ k tématu zmocnění člověka píše:

„Ať už byla moc člověka, který nepadl, jakákoli, je zjevné, že moc člověka spaseného bude téměř neomezená.“⁴³

⁴³ Lewis, C. S.: Zázraky, str. 155

Jsou to právě Boží dary – dary Ducha svatého, které pozvedají úroveň autority obyčejného člověka do vyšší roviny. Tyto dary jsou nadpřirozeným nástrojem, který dává Bůh svým dětem, k potvrzení pravdy evangelia. Je to Boží zmocnění, nejedná se o vrozené talenty ani o vzděláním docílené dovednosti. Písmo nás vybízí k tomu, abychom o ně usilovali (1K 14,1), dokonce máme být v této oblasti horliví (1K 14,39). Téma darů Ducha svatého je natolik rozsáhlé a důležité, že by si zasloužilo mnohem více pozornosti, než umožňuje tato studie. Zaměřím se pouze na to, jakou roli mají tyto dary v oblasti uzdravení.

Každý věřící může vzkládat ruce na nemocné a modlit se za uzdravení (Mk 16,17-18). Vzkládání rukou je v Písmu označeno jako jeden ze základních článků učení Bible (Žd 6,2) a zaslouží si naši pozornost.

Duch svatý má však pro církve i speciální obdarování, které umožňuje modlit se za nemocné. Jsou to dary uzdravování. Jedná se o zvláštní zmocnění ke službě v této oblasti. Mohu potvrdit, že se projevuje velmi často právě při hlásání evangelia nevěřícím jako potvrzení pravdy zvěstovaného slova. Mohu uvést desítky případů, kdy jsem se svědčil o Kristu a Ježíš potvrdil pravdivost evangelia a okamžitě uzdravil tělesné nemoci. Užití tohoto daru v žádném případě nezáleží na jeho nositeli. Vždy je to Bůh, který sám řeší každý případ jednotlivě.

Philippe Madre obhájí myšlenku úzké specializace darů uzdravování:

„To je případ uzdravovat rakovinu, vyrovnat dvě nestejně dlouhé nohy apod. Můžeme se nad tím pousmát, ale dokladů máme hodně a nevidíme důvod, proč se nedomnívat, že tato specializace je známkou naprosté svobody

*Ducha, který rozděluje milosti, jak uzná za vhodné a jak to odpovídá Boží vůli.*⁴⁴

K tématu darů uzdravování se vyjadřuje i MUDr. Pavel Smilek PhD. ve své přednášce na 14. celostátní konferenci Sdružení křesťanských zdravotníků v ČR v roce 2003, kde prohlásil:

*„Církev Kristova je na jedné straně povinna varovat před všelijakými léčiteli z řad spiritistů, křesťanské vědy, nebo z různých hnutí. Ale na druhé straně má živá církev vyhlížet a čekat i na dary uzdravování.“*⁴⁵

K rozmanitosti tohoto obdarování se vyjádřil Smith Wiggelsworth známý titulem „apoštol víry“, kterého Bůh v této oblasti velmi používal. Byl pokaždé nadšený, když mohl takto sloužit. Jednou prohlásil:

*„Dary uzdravování jsou různého druhu. Skoro každý případ je jiný. Nikdy nejsem šťastnější v Pánu, než u lože nemocného.“*⁴⁶

Ve službě nemocným Bůh používá i dar ‚slova poznání‘. Při kázání evangelia Bůh nadpřirozeně vloží do srdce zvěstovatele informace týkající se života posluchačů. Velmi často se týkají zdravotního stavu nebo příčin onemocnění. Pokud to Pán ukáže, dává tím najevo, že s daným člověkem chce jednat a uzdravit jej. Mohu uvést příklad, kdy do shromáždění přišla neznámá žena a Bůh do mého srdce vložil informaci, že má nemocnou levou ledvinu. Na můj dotaz, zda je to pravda, byla překvapena a ráda souhlasila s nabídkou modlitby se vzkládáním rukou. Později lékař potvrdil její uzdravení.

Skrze dar ‚rozlišení duchů‘ Bůh ukazuje, konkrétní duchovní mocnosti v životech lidí, kterým sloužíme. Tím nám umožňuje dovést daného člověka

⁴⁴ Madre, P.: Tajemství Boží lásky a služba uzdravování, str. 110

⁴⁵ Smilek, Pavel: Biblický pohled na zdraví a nemoc, str. 9

⁴⁶ Wiggelsworth, S.: Apoštol víry, str. 101

k vysvobození. Příkladem pro nás je způsob, jak jednal Ježíš. Nezanechal nám sice konkrétní a všeobecně platný návod, jak se modlit za nemocné, ale v jeho službě můžeme vidět, že často pouze vyhnal démona (nebo demony) a nemocný byl okamžitě zdrav. Ježíš vždy poznal přítomnost zlých duchů, pokud v člověku byli, a skrze dar rozlišení duchů to nechává poznat služebníkům evangelia i dnes. Katolický lékař Philippe Madre píše:

„O toto důležité charisma je třeba Pána prosit stůj co stůj, stejně jako o charisma prorocství (srov. 1Kor 14,1).“⁴⁷

Mnohdy nám chybí víra, když se máme modlit za nemocné. A tady přichází na pomoc Bůh se svým ‚darem víry‘. Jedná se o úroveň víry, která je schopná dělat nadpřirozené věci. S touto vírou můžeme, stejně jako Ježíš, Petr i Pavel, bez obav nemocnému říci: „Vstaň a chod‘ ve jménu Ježíše Krista!“

Uvědomuji si, že tato slova mohou vzbudit polemiku. Uvedené případy jsem však sám prožil a v každé situaci byl vždy vyvýšen a oslaven Ježíš Kristus, který tímto skutkem prokazoval, že je stejný jako v době, kdy: *procházel zemí, všem pomáhal a uzdravoval všechny, kteří byli v moci d'áblů, neboť Bůh byl s ním* (Sk 10,38).

5.8 Vzkládání rukou a mazání olejem.

Již jsem se zmínil o tom, že vzkládání rukou patří mezi šest základních článků učení NZ (Žd 6,1-2). Tento akt ale nepatří pouze do praxe novozákonní církve, nýbrž byl součástí života izraelského národa již před narozením Ježíše, jak uvádí NBS:

⁴⁷ Madre, Philippe: Tajemství Boží lásky a služba uzdravování, str. 110

„Úkony spojené se vzkládáním rukou tvořily důležitou část starozákonních ritu.“⁴⁸

Ježíš ve své službě lidem používal prostředky, které byly v tehdejší době všeobecně známé. Jinými slovy – mluvil pro ně srozumitelným jazykem. Písmo nám ukazuje, že vzkládání rukou má v dnešní církvi více důvodů. NBS k tomuto tématu píše:

„V NZ je vzkládáním rukou příležitostně doprovázen křest a přijetí Ducha svatého. Ve Sk 8,14-19 dochází k přijetí Ducha svatého až po té, co po křtu následuje vložení rukou.“⁴⁹

Bob Gordon v knize ‚Základy křesťanského života‘ shrnul používání aktu vzkládání rukou v NZ do pěti bodů, z nichž jeden je právě uzdravení.⁵⁰

Ježíš sám používal tento způsob (Mt 8,3; Mk 1,41; L 4,40; 13,13) a tím nám byl příkladem. Na závěr Markova evangelia pak posílá každého, kdo uvěří a nechá se pokřtít, aby činil totéž (Mk 16,18).

Podobně je tomu i s mazáním olejem. Olej se běžně používal k ošetřování zraněných a nemocných, jak můžeme vidět v podobenství o milosrdném Samařanu (L 10,34). Proto nás neudivuje, že když Ježíš poslal dvanáct učedníků, tak oni *„vyšli a volali k pokání; vymítali mnoho zlých duchů, potírali olejem mnoho nemocných a uzdravovali je.* (Mk 6,12-13).

Ve světle těchto skutečností je pro nás pokyn k mazání olejem (Jk 5,14) naprosto pochopitelným a logickým. Stejně jako učedníci v rané církvi i my bychom měli očekávat, že skrze mazání olejem rukama starších bude Bůh uzdravovat i v dnešní době. Může však vyvstat otázka, kdy použít vzkládání rukou a kdy zase mazání olejem. Jsem přesvědčen, že Písmo nedává

⁴⁸ Douglas, J. D.: Nový biblický slovník, str. 1114

⁴⁹ Tamtéž

⁵⁰ Gordon, Bob: Základy křesťanského života, str. 69

jednoznačnou odpověď pro vytvoření závazné doktriny o modlitbě za uzdravení. Spíše naznačuje, že mazání olejem je vhodný způsob k modlitbám za nemocné, kteří jsou již věřící a žijí v těle Kristově.

Samotné vzkládání rukou pak má své uplatnění v případech, kdy kážeme evangelium nevěřícím, ať už je to na jakémkoli místě. Svědectví z celého světa v současné době však ukazují, stejně jako mnoho zkušeností z mého života, že Bůh není závislý na našich metodách. Dotýká se nemocných a uzdravuje nezávisle na tom, zda vzkládáme ruce, nebo mažeme olejem. Pouze nás vybízí k tomu, abychom se za nemocné modlili, ať už je to kdekoliv.

6. SHRNUÍ

6.1 Poslání církve.

Ježíš Kristus pověřil své učedníky, aby po jeho odchodu pokračovali v tom, co sám dělal. Když s nimi chodil a vyučoval je, tak je poslal, aby kázali, že se přiblížilo království nebeské. Pro potvrzení pravdivosti jejich slov dostali konkrétní pokyny:

Nemocné uzdravujte, mrtvé probouzejte k životu, malomocné očišťujte, démony vymítejte; zadarmo jste dostali, zadarmo dejte. (Mt 10,8).

A podle toho, co je psáno v Mt 10,5 to byl příkaz! Závěr Matoušova evangelia se všeobecně nazývá „Velké poslání“, kde Bůh vysílá své učedníky do celého světa, aby získávali další následovníky. Dostali za úkol je vyučovat, aby zachovávali vše, co jim Bůh přikázal (Mt 28,20). Z porovnáním veršů Mt 10,5 a Mt 28,20 vyplývá, že každá následující generace křesťanů

má zachovávat tentýž úkol, kterým je kázat o Božím království a uzdravovat nemocné.

Bůh ustanovil svoji církev, aby byla nositelem pravdy a nástrojem k záchraně nevěřících lidí. Aby věřící obstáli v tomto náročném úkolu, dal lidem k dispozici svoji autoritu:

Hle, dal jsem vám moc šlapat po hadech a štírech a po veškeré síle nepřítelů, takže vám v ničem neuškodí. (L 10,19).

Bůh poslal svého Syna na zem s určitým úkolem. A ke konci svého života Ježíš říká:

... Jako mne poslal Otec, tak já posílám vás. (J 20,21)

Na tomto místě bych chtěl připomenout, že neobstojíme, nebudeme-li denně hledat v modlitbách Boží vedení a jeho pomoc. Úkol kazatelů je trávit veškerý čas v modlitbách a službě slova, stejně jako první apoštolové v Jeruzalémě (Sk 6,4). Bůh nám dává jasně najevo svoji nelibost nad tím, pokud se kazatelé věnují jiným záležitostem, než je modlitba a služba Slova.

Otázkou zůstává, nakolik tomuto Božímu požadavku odpovídá postavení dnešních kazatelů, pastorů, farářů a dalších služebníků evangelia.

Bohu se nebude líbit, jestliže my přestaneme kázat Boží slovo a budeme sloužit při stolech (Sk 6,2).

Takovým služebníkem, kterému hořelo srdce pro získávání duší byl Charles Grandison Finney. V jednom ze svých kázání pronesl tato slova:

„Jsem povinen sloužiti ze všech sil duším, kterým jde o spasení; každý okamžik věnovaný jiným zájmům jest pro mne a pro Boha ztracen.“⁵¹

V minulosti můžeme vidět muže a ženy, kteří uposlechli těchto pokynů a trávili mnoho času na modlitbách. To byla jejich priorita a to je i výzva pro

⁵¹ Finney, Ch. G.:Z přednášek o probuzení, str. 6

dnešní služebníky evangelia. Jedním z nich byl i John Smith. Ve své knize ‚Žádné probuzení bez pokání‘ o něm píše Oswald Smith následující:

„Když John Smith neviděl ve své službě duchovní výsledky, strávil dny a noci bez přestání na kolenou. Plakal a úpěl k Bohu, vyznával svoji neschopnost pro ten veliký úkol – zachraňování hynoucích.“⁵²

Podobné poselství nám zanechal i John Nelson:

„Věnuj denně několik hodin modlitbám a zakusíš veliké věci.“⁵³

Do svého modlitebního života nám nechává nahlédnout i David Brainerd:

„Byl to boj na život a na smrt od východu slunce až do večera. Byl jsem úplně zalit potem.“⁵⁴

Jsem přesvědčen, že tady je to tajemství úspěchu velkých Božích mužů minulosti. Znamení a zázraky provázely jejich službu podobně jako v rané církvi.

6.2 Závěr.

Touto prací jsem chtěl ukázat na to, že uzdravování nemocných je nedílnou součástí kázání evangelia Ježíše Krista, jak píší v úvodu. Viděli jsme to v životech prvních apoštolů, ve službě církevních otců i dalších kazatelů až do dnešní doby. Současná církev by měla následovat tyto příklady a tak v moci Ducha svatého naplnit „Velké poslání“. Je to příležitost, jak oslovit nevěřící a přivést je k Ježíši, jak píše Dan Drápal:

„I dnes mají lidé zájem mnohem více o tělesné uzdravení než o spásu své duše. Ale právě praxe Pána Ježíše Krista nás vede k tomu, abychom to sice konstatovali, ale nehořekovali nad tím. Vždyť pro setkání s nevěřícími je

⁵² Smith, O. J.: Žádné probuzení bez pokání, str.

⁵³ Smith, O. J.: Žádné probuzení bez pokání, str.

⁵⁴ Smith, O. J.: Žádné probuzení bez pokání, str.

*jejich uzdravení perfektním návazným bodem! Neváhejme prosit o Boží moc, hledat Boží vedení a směle se modlit za uzdravení nevěřících!*⁵⁵

Měli bychom se vážně zamyslet nad odkazem nestora Církve bratrské kazatele Jana Urbana, který nám zanechal ve své knize ‚Tři kapitoly nejen do korintského sboru‘, kde píše:

„Má-li někdo vskutku dar uzdravování, nechť ho ve vši pokoře užívá! Avšak i tehdy, když by ve sboru nikdo neměl daru uzdravování, nemusíme mít rozpaky účastnit se vzkládání rukou na nemocné. A to se vši vážností. Velmi bych doporučoval, abychom v naší sborové pastýřské praxi neopomíjeli doporučení apoštola Jakuba, který napsal: „Jk 5,14 Stůně-li kdo z vás? Zavolej starších zboru, ať se modlí za něho, mažíce jej olejem ve jménu Páně. A modlitba víry uzdraví nemocného a pozdvihne ho Pán ... Mnoho zmůže modlitba spravedlivého opravdová.“⁵⁶

Na základě všech uvedených údajů v této práci mohu směle prohlásit:

„Ano, uzdravování je součástí evangelia i v dnešní době a církve by se neměla zdráhat využívat to, co jí Bůh dal k dispozici.“

Použité zkratky:

NBS - Nový biblický slovník
EP - Ekumenický překlad

⁵⁵ Drápal, Dan: Uzdravování, str. 68

⁵⁶ Urban, Jan: Tři kapitoly nejen do korintského sboru, str. 31

- KP - Kralický překlad
NS - Nová smlouva (překlad KMS)

Seznam literatury:

- Anderson, N.T.: Vysvobození z pout, Návrat domů, Praha 2001.
Douglas, J. D.: Nový biblický slovník, Návrat domů, Praha 1996.
Drápal, D.: Uzdravování, Křesťanská misijní společnost, Praha 1993.
Eldredge, J.: Chraň svoje srdce, Návrat domů, Praha 2005.
Finney, Ch. G.: Z přednášek o probuzení, MISIJNÍ SNAHA, Olomouc 1995.
Gordon, B.: Základy křesťanského života,
Křesťanský život, Bratislava 1995.
Horton, S. M.: Systematická teologie, Křesťanský život, Albrechtice 2001.
Christenson, L.: Služba uzdravování nemocných v církvi,
ICHTHYS, Havlíčkův Brod 1991.
Lane, T.: Dějiny křesťanského myšlení, Návrat domů, Praha 1999.
Lewis, C. S.: Zázraky, Návrat domů, Praha 1999.
Linhart, Jiří: Slovník cizích slov pro nové století, Dialog, Litvínov 2004.
Madre, P.: Tajemství Boží lásky a služba uzdravování,
Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 1999.
McConnell, D. R.: Jiné evangelium, Křesťanský život, Albrechtice 1996.
North, J. B.: Dějiny církve od Letnic k dnešku, Návrat domů, Praha 2001.
Osteen, J.: Kraluj v životě, Vydavatelství Voda života 1993.
Peale, N. V.: Síla pozitivního myšlení, Knižní klub 1994.
Smilek, P.: Biblický pohled na zdraví a nemoc,
Křesťanský život, Albrechtice 2003.
Smith O. J.: Žádné probuzení bez pokání,
Misijní odbor Kostnické jednoty, Praha 2001.
Stott, J. R. W.: Zápas mladé církve, Návrat domů, Praha 1999.
Sumrall, L.: Démoni, DYNAMIS, Praha 1994.
Sumrall, L.: Víra změni tvůj svět, Vydavatelství Voda života 1992.
Urban, J.: Tři kapitoly nejen do korintského sboru, CB Brno 1991.

Dodatky:

(samizdatová literatura)

- Hagin, K. E.: Uzdravení nám náleží.
Wiggelsworth, S.: Apoštol víry.
Wimber, J.: Uzdravení.